

20 Nisan 1967

ulus (Ankara)

BİR KONSER

René Defossez

Belçikalı besteci ve orkestra şefi René Defossez geride bıraktığımız haftanın başından Ankara'ya gelmiş ve Radyo Oda Orkestrasının 10 nisan pazartesi günü konserini yönetmiştir. Defossez'nin son eserinin dünyada ilk defa seslendirildiği bu konser, bu gece saat 21.00 de uzun dalga Ankara radyosundan yayınlanacaktır. Aşağıda Faruk Güvenç'in konserle ilgili bir yazısını bulacaksınız.

B U yılın en başarılı, en ilgi çekici konserlerinden biriydi bu. Bir defa bütün eserler iyi çalındı, sonra yeni bir eserin dünyadaki ilk seslen dirilişi yapıldı. Konserin özellikleri bu kadarla da kalmıyor; René Defossez'nin «mini — sen fonu» sinde bir ses alma cihazı çalgı gibi kullanılmıştı. Türki ye için, Türk müzikerleri için yeni sayılacak bir deneme. «Yeni sayılacak» diyorum ama, kompozisyon tekniği yönünden değil, çalgıcılığın pratik yönün den; çünkü B. Defossez'nin yapı tığı şeyin yenilikle ilgisi yok. Konserden önce müzikerler ba zı küçük parçaları banda veri yor, konserde orkestra çalar ken, sırası geldiği zaman, bu parçalar bir kat daha hızlı ola rak hoparlörle salona duyuru luyor. Bir bandı hızlı çalınca çıkan sesleri bilirsiniz. Hem bir oktav daha tizden duyulur çalınanlar, hem de başka bir tınlayış kazanır. Reklam prog ramlarındaki Yuki'nin sesi gi bi. Değişik bir tınlayış, normal çalışla elde edilemeyecek bir çabukluk, bir virtüözite, işte hepsi bu kadar. Aslında müzi ğin çerçevesinden çıkmayan bir etki imkânı düşünmüş besteci bence. Bülent Arel'in «manyetik şerit ve yaylıçalgılar dört lüsü için» yapmış olduğu kompozisyon geleneksel çalgılarla elektronik müziği bağdaştırma ya çalıştığı için René Defossez'nin denemesinden bir adım da ha ileri sayılabilir. Ama za ten B. Defossez, senfonisiyle, ara ştırıcı, ilerici bir besteci ola rak çıkıyor karşımıza, hafif

ve güzel bir müzik yazmaktan başka amacı yokmuş gibi görü nüyor. Rahat, kolay anlaşılır ve problemsiz bir müzik. Ben bu dört bölümlü, derli toplu ve keyifli senfonicinin özellikle ağır bölümünü çok sevdim.

René Defossez, iyi bir beste ci olduğu kadar da iyi bir şef. Son derece canlı, son derece etkili yorumlar çıkarıyor. Or kestrayı büyüleyen ve her iste diği yöne kolayca sürükleyive ren gerçek müzikerlerden. Defo ssez, Geminiani'nin sol minör Concerto Grosso'sunu eserin bestelendiği çağa pek yakışan romantik bir yorumla sundu dinleyicilere. Bütün crescendo larıyla, bütün decrescendoları y la ve aynı bölüm içindeki ifa de değişikliklerinin, farklı renk lerin üstüne basarak. 1870 ile 1894 yılları arasında yaşamış o lan Belçikalı romantik besteci Lekeu'nün Wagner etkisindeki ünlü Adagio'su da son dereec plâstik bir icraya kavu. u.

Konserin solisti, Vivaldi'nin la minör konçertosuyla, sevgili dostumuz Marcel Debot idi. Marcel Debot'yu Türk dinleyi cileri yakından tanır; yıllar dan beri Devlet Konservatuvarın da öğretmenlik yapan sanatçı bu çalışmalarının yanında kon serlerini de aksatmadan yürüt mekteydi. Vivaldi'nin kemana yeni başlıyan her öğrencinin tecavüzüne uğrayarak artık iyi ce hırpalanmış olan bu nefis eserine Marcel Debot eski par laklığını verdi, ölçülü ve te miz çalışıyla dinleyicilerin al kışını haketti.

FARUK GÜVENÇ